

ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

24 พฤศจิกายน 2560

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2560

สวัสดิ์ครับ พ่อแม่พี่น้องชาวไทยที่รักทุกท่าน

นับตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 ซึ่งยังความเศร้าโศกอาลัย ให้แก่พสกนิกรชาวไทยอย่างใหญ่หลวง โดยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทาน พระราชานุญาต ให้รัฐบาล และประชาชนชาวไทยจัดงานพระราชพิธี ถวายพระเพลิง พระบรมศพฯ เพื่อถวายพระเกียรติยศสูงสุดตามขัตติยะโบราณราชประเพณี ซึ่งบัดนี้ ได้สำเร็จ ลุล่วง อย่างเรียบร้อย สมบูรณ์ สมพระเกียรติ แล้ว ซึ่งนับเป็นการรวมพลัง ความสามัคคี ทุกภาคส่วน ที่ได้ร่วมกัน ปฏิบัติงาน อย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ และเนื่องในโอกาสดังกล่าว สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเลี้ยงอาหาร แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานพระราชพิธี ถวายพระเพลิง พระบรมศพฯ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ที่ผ่านมานับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างหาที่สุดมิได้ อีกทั้งยังจะเป็นขวัญ และกำลังใจอันสำคัญ ให้แก่ผู้ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติ และประชาชน ตามพระราชปณิธาน สืบไป

พี่น้องประชาชนชาวไทยที่รักครับ

เมื่อวันที่ 12 สิงหาคมที่ผ่านมา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน พระราชวโรกาส ให้นายกรัฐมนตรี เฝ้าฯ รับพระราชทานวิดิทัศน์ “สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา” ซึ่งประกอบด้วย 4 เรื่อง ได้แก่ น้ำคือชีวิต แผ่นดิน พืชภัยป่า พัฒนาสินสายน้ำ พืชพรรณปลูกชีวิตมั่นคง และเศรษฐกิจพอเพียงนำทางชีวิต โดยมีพระราชปรารภ สรุปใจความว่า “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานไว้มีมากมาย และมีคุณค่าคุณูปการ สำหรับการพัฒนา ประเทศชาติ และสร้างความสุขให้แก่ประชาชน จึงมีพระราชประสงค์ให้ศึกษาและน้อมนำพระราชดำริต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม และพอเพียงทันต่อสถานการณ์

ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลนี้ไม่เพียงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็น “กรอบแนวคิดหลัก” สำหรับการวางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การจัดทำแผนปฏิรูปประเทศ และนำไปสู่การปฏิบัติในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปเผยแพร่อย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม ในเวที

ระหว่างประเทศ เพื่อเป็นทางเลือกในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประชาคมโลกต่อไป อีกด้วย โดยหลายประเทศได้นำไปประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทของตนแล้ว ในปัจจุบัน สำหรับในประเทศไทยของเราเอง ตั้งแต่ระดับจังหวัด ลงมาถึงท้องถิ่น ผมเห็นตัวอย่างการน้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” ไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะเรื่อง “การระเบิดจากข้างใน” และการรวมกลุ่มสร้างพลังในสังคมของตน ตามที่รัฐบาลนี้ เรียกว่า “พลังประชารัฐ” จึงขอนำมากล่าวคร่าว ๆ เพื่อเป็นแนวทาง และเป็นกำลังใจ ให้กับกลุ่มอื่นๆ ได้ฟัง ดังต่อไปนี้

1. ขอนแก่น โมเดล ซึ่งเป็นความร่วมมือของคนในพื้นที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเทศบาล ภาคเอกชน 20 บริษัท และภาคประชาสังคม เป็น “ประชารัฐ” ที่เข้มแข็ง ในการพัฒนาเมือง วางผังเมือง การลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน อาทิ รถไฟฟ้ารางเบา (LRT) และ Smart Bus เป็นต้น ตามแนวคิด Smart City เพื่อจะรองรับการเติบโตของเมืองที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของรัฐบาล และของภาคสอดคล้องกับความต้องการของคนขอนแก่น ที่ได้มีส่วนร่วม อย่างมีระเบียบแบบแผน เป็นตัวอย่างความเข้มแข็งด้วยตนเอง โดยไม่รอพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน แต่เพียงอย่างเดียว

2. ‘บ้านผาศุข’ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นชุมชนเล็กๆ 130 ครัวเรือน ที่เป็นที่ตั้งของโครงการพระราชดำริศูนย์ภูฟ้า สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ผู้คนพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก ชุมชนเริ่มประสบปัญหา น้ำไม่เพียงพอ สำหรับเกษตรกรรม และอุปโภคบริโภค เป็นที่มาของโครงการพัฒนาระบบการจัดการน้ำ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เข้ามาอบรมกระบวนการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีการระดมความคิด ช่วยคิดช่วยทำ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสร้างความเข้าใจระหว่างกัน นำมาสู่การวางแผน สืบค้นปัญหา จัดเก็บข้อมูล ตั้งแต่การใช้น้ำของแต่ละครัวเรือน สำรวจแหล่งต้นน้ำ สอบถามผู้สูงอายุและปราชญ์ชุมชน จดบันทึก ลงพื้นที่สำรวจแล้วนำข้อมูลทั้งหมดจัดทำเป็น “ฐานข้อมูล” กลายเป็นคู่มือของชุมชน สำหรับใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการน้ำของชุมชน อีกทั้ง มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชนให้คนอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน เช่น มีกฎกติกาของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากดิน ป่า น้ำ มีการฟื้นฟูแหล่งต้นน้ำ การปลูกป่าเสริม และป่าชุมชน โดยแบ่งการใช้ประโยชน์เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ป่าต้นน้ำ ป่าอนุรักษ์ และป่าใช้สอย ตลอดจนสร้างจิตสำนึกการรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ร่วมกันพัฒนาชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ภายใต้หลักปรัชญาของ “เศรษฐกิจพอเพียง”

จะเห็นได้ว่าความร่วมมือกันแก้ปัญหาในอดีตนั้น หรือวางรากการพัฒนาในอนาคตในทุกมิติ จะต้องเริ่มจากคนในพื้นที่เอง เหมือนการ “ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ผูกอุตามใจผู้นอน” เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน เพราะกลไก “ประชารัฐ” มีอยู่ในทุกระดับ ทุกพื้นที่ หากรวมตัวกันได้ เข้าใจกันได้ ก็จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

พี่น้องประชาชนที่รัก ครับ

เรื่องดี ๆ เกี่ยวกับปากท้องของเราทุกคน ที่ผมอยากมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ คือ การได้เห็นเศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ ในไตรมาส 3 ของปีนี้ ขยายตัวถึงร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว และนับว่าสูงสุดในรอบ 18 ไตรมาส ที่ผ่านมา ถ้ามองภาพรวม 3 ไตรมาสของปี 2560 นี้

เศรษฐกิจไทยโต ร้อยละ 3.8 และคาดว่าเมื่อรวมไตรมาส 4 แล้ว ตลอดปีน่าจะเติบโตได้ ร้อยละ 3.9 ซึ่งน่าจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปีหน้า เราก็คาดว่าจะขยายตัวถึง ร้อยละ 4.1 หากเรามองย้อนกลับไป จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวมาอย่างต่อเนื่อง นับจากที่รัฐบาลนี้เข้ามาบริหารประเทศในปี 2557 ที่เรามีการเติบโตได้เพียงร้อยละ 0.9 เท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจโลกอ่อนแอ และเรามีปัญหาความขัดแย้งในประเทศ แต่นับจากปี 2558 และ 2559 เราก็ขยายตัวได้ดีขึ้น ต่อเนื่อง เป็นร้อยละ 2.9 และ 3.2 ตามลำดับ เนื่องจากความมีเสถียรภาพในประเทศ และความเชื่อมั่นของนักลงทุน ทั้งในและระหว่างประเทศ แม้ภาพรวมของโลกจะยังชะลอตัวอยู่บ้าง และค่อย ๆ ฟื้นตัว

ที่ผ่านมา ภาครัฐก็ได้ทำงานอย่างเต็มที่ ในการที่จะออกมาตรการต่าง ๆ ทั้งการใช้จ่าย การลงทุน และมาตรการด้านภาษี กฎหมาย เพื่อจะกระตุ้นให้เศรษฐกิจได้มีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง มีการขยายตัวอย่างราบรื่นสม่ำเสมอ ปัจจุบันเราก็เห็นว่าภาคเอกชน ได้เริ่มออกมาใช้จ่าย ลงทุนกันมากขึ้น ตามลำดับ มากบ้างน้อยบ้าง รวมถึงการส่งออกที่ฟื้นตัว และแข็งแกร่งขึ้น มีการขยายวงกว้างมากขึ้นไปในหลายหมวดสินค้า โดยเฉพาะในไตรมาสล่าสุดนี้ ทั้งนี้ สินค้าส่งออกสำคัญ ที่ขยายตัวในอัตราที่สูง ได้แก่ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ปีโตรเลียม เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง ข้าว มันสำปะหลัง และน้ำตาล ซึ่งก็จะเป็นรายได้ให้กับภาครัฐกิจ และพี่น้องประชาชน ที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิต ของกลุ่มสินค้าเหล่านี้ เราต้องย้อนกลับมาดูว่า ราคาวัสดุเหล่านั้นที่เกษตรกรได้รับนั้นมีความสมดุลหรือไม่ กับการที่มูลค่าสินค้าเหล่านี้ในการส่งออกมีมากขึ้น เพราะว่าบางอย่างนั้นกลไกการตลาดนั้นกดทับอยู่ ซึ่งเราก็จำเป็นต้องหารือกับทั้งในประเทศ กับต่างประเทศ ซึ่งก็เป็นการที่ยากพอสมควร เพราะทุกประเทศก็แข่งขันกัน ในการที่จะลดราคาสินค้าเพื่อจะขายได้มากขึ้น ของเราก็จำเป็นต้องไปคู่ที่ต้นทุนด้วย อันนี้อยากเรียนพี่น้องเกษตรกรให้เข้าใจนะครับ เราพยายามเต็มที่แล้ว แต่ก็จะทำให้ดีขึ้นต่อไป ล่าสุด เราได้เห็นการขยายตัวที่ชัดเจนขึ้น ในผลผลิตภาคเกษตร การขนส่ง โรงแรมและภัตตาคาร รวมถึงภาคการค้า ซึ่งหมายถึงการจ้างงาน และรายได้ ในกลุ่มเหล่านี้ ที่จะมีต่อเนื่อง และในภาพรวม เม็ดเงินเหล่านี้ ก็จะถูกหมุนเวียนผ่านการจับจ่ายใช้สอย ซื้อวัตถุดิบในการผลิต และการจ้างงาน ต่อกันเป็นทอด ๆ ลงไปสู่พี่น้องประชาชนได้ อย่างทั่วถึงในที่สุด อีกทั้งยังจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ กระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชนในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งก็จะเป็นผลดีต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การที่เราทยอยฟื้นตัว จากช่วงที่เศรษฐกิจผ่านเหตุการณ์หลาย ๆ อย่าง รวมถึงความท้าทายของโลกยุคนี้ ซึ่งได้แก่การที่ราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำทั่วโลกมายาวนาน เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าจนอาจเข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์ และภัยธรรมชาติที่เกิดบ่อยครั้งสร้างความเสียหายรุนแรงขึ้น แต่การกระจายตัวของรายได้ ผลตอบแทนจากการลงทุน อาจจะยังลงไปไม่ถึงพี่น้องประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก และยังไม่สามารถปรับตัวได้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผมจึงอยากจะเรียนว่า ภาครัฐได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และได้หาลงมือได้ปัดป้องกับตัวเลขเศรษฐกิจที่ดีขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว จนไม่ได้มองว่าจะมีการกระจายตัวของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างไร ยังลงไปไม่ถึงทุกกลุ่ม หรือไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ยังไม่พอเพียงจะเห็นได้จากช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลก็ได้เร่งดำเนินมาตรการหลากหลายรูปแบบ เพื่อช่วยเหลือพี่น้องผู้มีรายได้น้อย เช่น การใช้จ่ายผ่านบัตรสวัสดิการ ที่แจกจ่ายไปแล้ว 92% คิดเป็นมูลค่ากว่า 5,200 ล้านบาท ณ ร้านธงฟ้าราว 20 ล้านครั้ง และเมื่อวาง

เครื่อง EDC ครบ 18,000 เครื่อง ตามเป้าหมายสิ้นเดือนนี้ ก็น่าจะมีเงินหมุนเวียนกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้ดีขึ้นอีก นอกจากนี้ ก็มีการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง และน้ำท่วม รวมถึงธุรกิจ Micro SMEs ผ่านกลไกภาครัฐ เพื่อจะช่วยให้สามารถประกอบธุรกิจ และดำเนินชีวิต ในช่วงที่ต้องปรับตัวในระยะ สั้นได้ รวมถึงการปฏิรูปด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ ภาคเกษตร กฎหมาย การศึกษา สาธารณสุข เพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมมากยิ่งขึ้นให้กับพี่น้องประชาชนและธุรกิจขนาดเล็ก ในระยะยาวอีกด้วย ทุกอย่างต้องเริ่มแก้ปัญหาภายในก่อนนะครับ แล้วก็ทำตั้งแต่การบูรณาการไปด้วย เพื่อจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยตรง ลงไปสู่พี่น้องประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับนะครับ

ระยะต่อไปรัฐบาลก็จะคงมุ่งมั่นจะเดินหน้าขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการเร่งลงทุนในโครงการต่าง ๆ ให้ได้อย่างเต็มที่ เพราะทุกอย่างนั้นต้องผ่านกลไกตามขั้นตอนของกฎหมาย ก็ขอความร่วมมือจากภาคประชาชนด้วย โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านที่ดิน การจัดพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการลงทุนเหล่านั้นเกิดขึ้นได้ รัฐบาลก็ดูแลอย่างเต็มที่ เรามีงบประมาณการลงทุนที่เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ทั้งของภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ อีกทั้งมีมาตรการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่จะดำเนินการต่อเนื่อง ในปีหน้า ซึ่งมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการปฏิรูปประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ ก็จะเป็น “เข็มทิศนำทาง” ในการขับเคลื่อนประเทศที่ชัดเจน และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาเรื่องการทุจริต คอร์รัปชัน การกระทำผิดกฎหมายไปด้วย

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เม็ดเงินที่ไม่สุจริต ก็จะไม่ออกมาวนเวียนอยู่ในพื้นที่ ก็อาจจะทำให้มีปัญหาบ้าง เพราะคนมีรายได้น้อยส่วนใหญ่ก็มีอาชีพรับจ้าง เพราะฉะนั้นเงินเหล่านี้ก็อาจจะต้องหายไปส่วนหนึ่ง จะทำยังไง เราก็ควรจะต้องทำให้ถูกต้องซะ เปิดโอกาสให้คนอื่นเขาเข้ามาบ้าง มากขึ้น การทำธุรกิจผิดกฎหมายลดลง ทางรัฐบาลพยายามมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ให้ได้ ก็ขอความร่วมมือจากภาคประชาชน พี่น้องทั้งหลายด้วย ในส่วนของการเดินทาง การเมืองสู่การเลือกตั้งตาม Roadmap ก็จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ภาคเอกชน และประชาคมโลกด้วย

ดังนั้น ทุกคนก็ควรจะหารือกัน ว่าวันหน้าเราจะอยู่กันอย่างไร ไม่ว่าจะป็นฝ่ายการเมือง ภาคธุรกิจ ประชาชน รัฐบาล คสช. ต้องมีหนทางร่วมมือกันสิ ไม่ใช่ติดดึงกันไปมา รัฐบาลผมไม่ได้มีนโยบายในการที่จะไปต่อสู่ปิดกัน กีดขวางท่านเลย ก็อย่ามาบิดเบือนซึ่งกันและกัน ต่อไปก็จะทำทุกอย่างสามารถจะพูดคุย เจรจา หาหนทางออกกันได้ ภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ ผมอยากจะขอความร่วมมือให้ทุกฝ่าย ได้ช่วยกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจ หันหน้าพูดคุยหารือกัน รับฟังกันอย่างมีเหตุมีผล และด้วยหลักการ ด้วยเหตุผล ด้วยปัจจัยภายใน ภายนอกที่เป็นข้อเท็จจริง ไม่ใช่คิดเอาเอง หรือมาเปรียบเทียบกับในช่วงบางช่วง ซึ่งไม่ใช่สถานการณ์เช่นในปัจจุบัน ซึ่งมีหลายอย่างเข้ามาประกอบด้วย ก็ขอให้ช่วยกันเสนอแนะสิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติ เราจะต้องยึดมั่นจุดมุ่งหมายเดียวกัน ก็คือ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ และยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน ในระยะยาว

สิ่งที่ผมอยากเห็นมากที่สุด จากพี่น้องประชาชนคือ การเตรียมตัวให้พร้อม ในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย โลกทุกวันนี้มัน ไม่เหมือนเดิมแล้ว ตัวอย่างที่ชัดเจนคือเรื่องเทคโนโลยี ที่เราจะต้องก้าวให้ทัน “รู้เท่าทัน” ก้าวไปกับเทคโนโลยี และโลกยุคดิจิทัล เพื่อจะ

แสวงหาโอกาส สร้างนวัตกรรม มุ่งไปสู่การผลิตที่มีมูลค่ามากขึ้น ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะในเรื่อง
สินค้าเกษตร นับวันประเทศคู่แข่ง ต่างก็จะเข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ ผลผลิตก็สูงขึ้น มีการพัฒนาพันธุ์ขึ้นมาแข่งขันกับเรา
ส่งผลกระทบต่อให้ราคาตกต่ำ อีกทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง ที่รุนแรงขึ้นนะครับ เราก็ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การผลิต ให้เลือก
ผลิตพืชผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ เหมาะกับฤดูกาล เหมาะกับดิน กับน้ำ กับอากาศ อันนี้สำคัญที่สุด สอดคล้องกับความ
ต้องการของตลาดด้วย เคยเรียนไปแล้วว่าคูชิว่า ประชาชนอยากรับประกันอะไร ชอบอะไร ต่างชาติชอบสินค้าแบบ
ไหน เราก็ผลิตแบบนั้นออกมานะครับ จะยากหน่อยในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเราเคยทำมาช้านาน มีความเคยชินนะ
ครับ ก็ขอให้เริ่มศึกษา นำ Agrimap มาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และดูสถานการณ์น้ำด้วย มีโปรแกรมต่าง ๆ
มีเว็บไซต์มากมาย รวมความ ไปถึงในเรื่องของการให้ข้อมูลในเรื่องของการเพาะปลูกต่าง ๆ ในเรื่องของการใช้วิธีการ
ของปราชญ์ชาวบ้านหรือการบริหารจัดการของภาคการเกษตรที่ดำเนินการในลักษณะเป็น smart farmer เหล่านี้
ท่านต้องติดตามในเว็บไซต์ของรัฐบาลและของอื่น ๆ

ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนให้ข้อมูล ขยายการผลิตเพื่อทำเมล็ดพันธุ์ให้ส่งไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะ
กระทรวงเกษตรผลิตได้ไม่พอเพียง ต้องไปหาพื้นที่ในการกำหนดการเพาะปลูกเพื่อทำเมล็ดพันธุ์ในพืชทุกชนิด จะ
ได้ไม่ต้องเอาไปขายแต่เพียงแปรรูปอย่างเดียว ถ้าคิดทำเมล็ดพันธุ์ ราคามันก็สูงขึ้น ฉะนั้นคงต้องไปเลือกพื้นที่ที่มี
ความสมบูรณ์ในการที่จะผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ และขยายไปยังพื้นที่อื่น ๆ อีกด้วย เพิ่มเติมมาจากของรัฐบาล จะได้ว่า
ต้องใช้เงินมากในการที่จะต้องไปซื้อจากภายนอก ทั้งนี้ ก็เป็นทางเลือกของประชาชนนั่นเอง รวมถึงในเรื่องของการ
ช่วยเหลือเรื่องเครื่องมือ การจัดระเบียบเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการเกษตร และนำเทคโนโลยีมาใช้ให้ได้มากขึ้น

รวมทั้งให้การสนับสนุนที่ตรงตามความต้องการของประชาชน บางคนอาจไม่ต้องการเงินทุน แต่ต้องการ
ความรู้ ต้องการเทคโนโลยี ต้องการในเรื่องของการตลาด การบริหาร ในเรื่องของการผลิต การแปรรูปและการ
จำหน่าย เราจะได้สามารถพัฒนาการผลิตของตนในระยะยาวได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำไปสู่การทำให้ครบ
วงจร เพิ่มผู้ประกอบการรายใหม่ ทั้ง start up , SMEs และไปสู่การเป็นบริษัทขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ต่อไปใน
อนาคต เราต้องเริ่มใหม่ะครับ รวมกันให้ได้ รวมกลุ่มสหกรณ์ รัฐวิสาหกิจ บริษัทประชารัฐ ต้องเข้มแข็ง เราสู้กัน
ไปสู้กันมาเวลานี้ไม่ได้แล้วนะครับ เราต้องเปิดช่องทางของตนเอง เราส่งเสริมตรงนี้ เพราะนี่คือการส่งเสริมให้มีการ
พัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งภายใน ที่เรียกว่าระเบิดจากข้างใน เกิดจากใจของประชาชนเอง ของเกษตรกรเอง เรา
เอาทุกอย่างมาปรับใช้ให้มากขึ้น เพื่อการลดต้นทุน สำหรับพี่น้องแรงงานเองก็ต้องเรียนรู้ เข้าใจการนำเทคโนโลยีมา
ใช้ รวมทั้งเตรียมพร้อมในการที่จะต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงเข้าสู่งานใหม่ที่มีรายได้มากขึ้น หรือกรณีที่แหล่งจ้าง
งานต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทนการใช้แรงงานของท่าน ก็ต้องมีการยกระดับ เพิ่มศักยภาพของตนเอง ให้เป็น
ผู้ใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองด้วย ภาครัฐให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก ได้มีนโยบาย
สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้น ในการพัฒนาฝีมือและความเชี่ยวชาญ เพื่อให้แรงงานมีทักษะ ความรู้
ที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการในยุค 4.0 ด้วยนะครับ ขอให้ลองติดตามและใช้ประโยชน์เพื่อเปิดโอกาส
ให้กว้าง สร้างรายได้ให้สูงขึ้น ให้กับตัวท่านเองต่อไป เพื่อจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน
ตลอดไป ประชาชน รัฐบาล และทุกคน ต้องร่วมมือกัน

พี่น้องประชาชนที่เคารพ ครับ

ตัวอย่างการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน ที่ต้องอาศัยการปรับตัว ปรับโครงสร้างเกษตรกรรมของประเทศ ภายใต้หลักคิด “ตลาดนำการผลิต” คือ การผลิตให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งต้องพิจารณาให้ครบวงจร อาทิ...

1. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง อันนี้คือต้องแก้ปัญหาเรื่องข้าว ราคาข้าวทุกชนิดที่ต้องการแก้ปัญหาผลผลิตข้าวล้นตลาด ไปแข่งขันกับภายนอกซึ่งก็ล้นตลาดเหมือนกัน 5 ปี ที่ผ่านมา เราผลิตข้าวได้เฉลี่ยราว 36 ล้านตันข้าวเปลือก ในขณะที่มีความต้องการของตลาด เพียง 30 ล้านตันข้าวเปลือก (ใช้ในประเทศ 16 ล้านตัน และส่งออก 14 ล้านตัน โดยประมาณ) เราจำเป็นต้องลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังลง นาปีก็ว่าไป ตามที่มีน้ำในเขต นอกเขตชลประทาน แต่นาปรังเราคงต้องลดลงบ้าง เพื่อทำการเกษตรอย่างอื่น เป็นการพักที่ดินด้วย เพื่อจะพัฒนาดินให้มันดีขึ้น ลดการใช้ปุ๋ยให้น้อยลง ถ้าเราสามารถลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง จำนวน 150,000 ไร่ ใน 53 จังหวัด ช่วง พ.ย.60 - เม.ย.61 แล้วไปทำกิจกรรมทางเลือกอื่นทดแทน เป็นการทำนาเชิงระบบ ได้แก่ การปลูกข้าวสลับพืชอื่น สำหรับเป็นวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และอาหารแปรรูป เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดฝักอ่อน และพืชผักสวนครัวนะครบรวมทั้ง เพื่อลดการนำเข้า เช่น ถั่วเหลือง นำเข้า 2.2 ล้านตันต่อปี ถั่วลิสงนำเข้า เกือบ 100,000 ตันต่อปี และถั่วเขียว นำเข้า 30,000 ตันต่อปี เหล่านี้ เป็นต้น ก็จำเป็นต้องเอาเข้ามา แต่อย่าให้มีการลักลอบ จะมีปัญหาทั้งหมด เพราะทุกคนก็ไม่ซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน รัฐบาลก็พยายามทำเต็มที่ ทั้งนี้ นอกจากการช่วยลดความเสี่ยงราคาผลผลิตข้าวปีหน้าตกต่ำแล้ว ยังช่วยให้มีรายได้เสริมจากการปลูกพืชอื่น ตัดวงจรการระบาดของศัตรูข้าว ดินก็มีการฟื้นตัวและได้รับแร่ธาตุเพิ่มเติมอีกด้วย รัฐบาลจะเข้าไปส่งเสริมทางวิชาการ และค่าใช้จ่าย ไร่ละ 2,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ ก็ขอให้ ให้ความสนใจ เข้ามาร่วมโครงการด้วย

2. โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเลือก เพิ่มเติมจากโครงการแรก เป็นส่วนหนึ่งของแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2560/61 เพื่อลดรอบการปลูกข้าว ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ให้มีความสมบูรณ์ เป็นผลดีในการเพิ่มผลผลิตในฤดูกาลถัดไปมีพื้นที่ทำนาปรัง 22 จังหวัด กลุ่มน้ำเจ้าพระยา และกลุ่มน้ำแม่กลอง ประมาณ 200,000 ไร่ ตั้งแต่ พ.ย. 60 - มิ.ย.61 รัฐบาลจะสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด และงบค่าไถ 2 ครั้ง คือ ไถเตรียมดินและไถกลบ 500 บาทต่อไร่ต่อครั้ง และครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่

ทั้งนี้ ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในสัปดาห์นี้ ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการได้ทั้ง 2 โครงการแล้ว ผมไม่เพียงแต่อยากเชิญชวนให้พี่น้องเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเข้าร่วมในโครงการดังกล่าว โดยสมัครใจเท่านั้น แต่ผมอยากให้พี่น้องประชาชนได้ตระหนัก ได้เข้าใจถึงแนวทางแก้ปัญหาของรัฐบาล เพื่อจะมุ่งสร้างความยั่งยืนใน “วงจรผลิตและตลาดข้าว” ที่ต้องการความร่วมมือจากทุกคน ซึ่งผลประโยชน์ก็จะตกอยู่กับพี่น้องเกษตรกรทุกคน รวมทั้งผู้ที่ปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาง

วันนี้ผมได้สั่งการไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว พื้นที่ใดก็ตามที่มีการปลูกยาง ซึ่งเป็นการบุกรุกโดยนายทุน จะต้องตัดทิ้ง ไม่มีการกรีดยากต่อไป ในส่วนของพื้นที่ที่ประชาชนได้มีความเดือดร้อนอยู่

ในขณะที่ก็ได้มีการตรวจสอบ และหามาตรการว่าจะทำอย่างไร ในการที่สามารถจะมีรายได้จากผลผลิตยางเหล่านั้น ได้ด้วย แต่ต้องถูกกฎหมายนะครับ ตอนนี้ก็สั่งการไปหมดแล้ว

เรื่องของการกรีดยางในสวนป่า ของรัฐบาลก็ลดการกรีดยางไปทั้งหมด เพื่อจะให้ปริมาณยางที่ออกสู่ตลาด ลดลง มิฉะนั้นแล้วปัญหามันก็จะเกิดขึ้น ผมได้สั่งการให้แก้ปัญหาไปทาง กยท. กระทรวงเกษตร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประชุมหารือกัน และนำข้อเสนอทั้ง 6 ข้อของ เกษตรกร ชาวสวนยางมาพิจารณา อะไรทำได้ ไม่ได้ ก็ขอให้ฟังเหตุผลกันด้วย ไม่ใช่เอาชนะคะคานกัน รัฐบาล ข้าราชการ ก็มีกฎหมาย มีพันธะสัญญา ต่างประเทศ มากมาย ทำอะไรตามใจตัวเองมาก ๆ มันก็มีปัญหา ทั้งหมด ซึ่งต้องดู ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ในเรื่องของการบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย เครื่องจักรกล พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เหล่านี้ แหล่งเงินทุน หนี้สิน ตลาดประจํารัฐ ตลาดออนไลน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลนี้ทั้งสิ้น เราออกมาเน้น ดึงออกมา ในช่วงแรกก็จะมีปัญหาอยู่ บ้าง แต่ผมคิดว่ามันจะเป็นความสำเร็จในระยะต่อไป ส่วนหนึ่งที่มีความก้าวหน้ามาได้ ก็มาจากการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลกันเอง ปากต่อปาก ของเกษตรกรเอง หรือผู้ประกอบการ หรือผู้ผลิต

ในส่วนของการให้ข้อมูลข่าวสารของพี่น้องสื่อมวลชนก็เช่นกัน ขอขอบคุณที่เราจะช่วยกันสร้างความเข้าใจ และร่วมมือให้มากยิ่งขึ้นต่อไป อีกทั้งผมได้มอบหมายให้กรมประชาสัมพันธ์ ได้เชื่อมโยง “เครือข่ายวิทยุ ชุมชน - หอกระจายข่าว” ที่สำคัญมาก ในการที่จะมีบทบาทในชุมชน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะประโยชน์ ให้ มากกว่าสิ่งที่เอามาพูดกันแล้วเกิดความเสียหาย ทะเลาะขัดแย้งเช่นเดิม ๆ ก่อนหน้าที่ผมเข้ามานั้น เราคงยอมรับไม่ได้ ก็ขอให้ไปช่วยกันทำประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุชุมชนเหล่านี้ เพื่อจะให้ถึงมือพี่น้องประชาชนทุกคน ได้รับทั้ง ข่าวสาร ข้อมูลข้อเท็จจริง ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ บางพื้นที่อาจจะต้องใช้ภาษาถิ่นด้วย

สุดท้ายนี้

เดือนพฤศจิกายนของทุกปี เป็นเดือนแห่ง “การรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลใน ครอบครัว” ซึ่งเราทุกคนรู้ว่า “ครอบครัว หรือบ้าน” เป็นสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคม แต่มีความสำคัญที่สุด เอ บ้านก่อน ครอบครัว แล้วถึงไปโรงเรียน แล้วค่อยไปสังคม ประเทศชาติต่อไป สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ก็คือครอบครัว อันเป็น “1 ใน 3 ประสาน” ของหลักการ “บวร” ตามแนวทาง พระราชดำริของในหลวง รัชกาลที่ 9 ทั้งนี้ นอกจาก “อวัจนภาษา” เช่น การกอด หอม แสดงความรักต่าง ๆ แล้ว “วัจนภาษา” หรือคำพูดดีๆ สำหรับคนในครอบครัว เช่น เหนื่อยไหม - รักนะ - มีอะไรให้ช่วยไหม - เก่ง ดี เยี่ยม - พ่อ - แม่ ลูก - สามี - ภรรยา ญาติพี่น้อง ใช้ได้ทั้งหมด ขอขอบคุณนะ - ขอโทษนะ เป็นต้น อย่าใช้อารมณ์ใส่กัน ล้วนช่วยสร้างกำลังใจ และเป็นพลังให้กับทุกคนในครอบครัว รั้งซึ่งกันและกัน อย่าใช้อารมณ์ ส่วนคำพูดที่ไม่ดี ที่ทำลายจิตใจ ทำลายขวัญ ทำร้ายจิตใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะผู้ใหญ่กับเด็ก บางครั้งก็ต้องฟังเด็กบ้าง ตอนนี้โลก เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เราอาจจะเป็นคนที่เกิดในรุ่นก่อนหน้านี้ แต่ลูกหลานก็โตในยุคที่มีดิจิทัล มีเทคโนโลยีที่มัน เจริญก้าวหน้ามากขึ้น เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้บางครั้งเราต้องเข้าใจซึ่งกันและกัน ลูกก็ต้องเข้าใจพ่อแม่ นะครับ ซึ่งผม

ก็ไม่อยากนำมากล่าว ณ ที่นี้ (ตัวอย่างตามหน้าจอ) ก็ควรลด - ละ - เลิกเสีย นะครับ เพราะนอกจากจะเป็น จุดเริ่มต้นของ “การใช้ armonium เหนือเหตุผล” แล้ว ยังนำไปสู่การใช้กำลังกับคนในบ้าน ลูกหลานไปสู่การใช้ความรุนแรงในสังคม - ตามท้องถนน ปัญหาอีกเรื่องหนึ่งก็คือการใช้กำลัง ในเรื่องของการคุกคามทางเพศเหล่านี้ก็ยังมีให้เห็นอยู่เสมอ ถึงแม้จะเปรียบเทียบสิ่งเหล่านี้มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนประชากรทั่วประเทศ แต่มันก็ไม่น่าจะเกิดขึ้น ต้องเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าทุกคนช่วยกันดูแล ถ้าทุกคนมีสติ มีจิตสำนึก และการตัดสินใจปัญหาด้วยการใช้ความรุนแรง ประทุษร้ายกัน เช่นบนท้องถนน ขับรถอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีให้เห็นอยู่เสมอ ก็อย่าให้เกิดขึ้นอีก

สำหรับการใช้ความรุนแรง ทางกาย - วาจา - ใจ เช่น การกักขัง ข่มขืน ข่มขู่ คำทอ ทบตี ทำอนาจาร ฯลฯ เหล่านี้มันเกิดขึ้นมาในสังคมทุกวัน เราเห็นอยู่แล้ว ก็ต้องไปดูในโซเชียลมีเดีย นะครับ การที่นำเสนอเหตุการณ์ความรุนแรง หรือว่าเป็นเรื่องราวที่ไม่น่าจะแพร่กันต่อมา คำหยาบคาย เว็บบอร์ดที่มันส่อให้เห็นในเรื่องของการหมกมุ่นทางเพศอะไรเหล่านี้ต้องแก้ไขทั้งหมด แล้วใครจะแก้ ผมก็ไม่สามารถจะไปตามได้ทั้งหมด เพราะมีจำนวนเยอะมาก เพราะทุกคนเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี การใช้ดิจิทัลจำนวนมากนะครับ ประเทศไทยถือเป็นอันดับแรก ๆ ในอาเซียนด้วย สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชีวิต ของประเทศชาติ และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐาน สำหรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ทุกคนต้องพิทักษ์ไว้ ต้องไม่ละเมิดผู้อื่น การที่เราจะเขียนในโซเชียลมีเดีย หรือไปให้ร้ายใคร โดยที่เราไม่มีข้อเท็จจริง อันนั้นก็ละเมิดสิทธิผู้อื่น อย่างมองว่าจ้องแต่รัฐบาลจะไปละเมิดสิทธิของท่าน ถ้าท่านไม่ละเมิดกันเอง รัฐบาลจะไปทำอะไรได้ รัฐบาลจำเป็นต้องดูแลกฎหมาย ไม่มีการละเมิดกฎหมายบ้านเมืองด้วย

ทั้งนี้ ผมหมายรวมถึงการละเมิดสิทธิสตรี ซึ่งขัดแย้งกับ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (SDG 2030) เรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ และการเสริมพลังสตรี รวมทั้งหลักการ “การทำธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน” ขององค์การสหประชาชาติ ที่ให้ความสำคัญกับลูกจ้าง - แรงงาน เพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ และความเป็นธรรมทางสังคม ประกอบด้วย “ 3 เสาหลัก” คือ การคุ้มครอง - การเคารพ - การเยียวยา อาทิ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การทำประมงที่ผิดกฎหมาย IUU ซึ่งรัฐบาลนี้ถือเป็น “วาระแห่งชาติ” การไม่ดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่หลายฉบับ อย่าไปมองเฉพาะเรื่องการเมืองอย่างเดียว

โดยรัฐบาลนี้ เปิดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน และไกล่เกลี่ยของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ศูนย์ดำรงธรรมทั่วประเทศ (สายด่วน 1567) ส่วนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่จะรับเรื่องร้องเรียน และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบได้ นอกจากนี้ ผมเห็นว่าบริษัท หรือผู้ประกอบการเอง ก็ควรจัดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ในสถานประกอบการของตน เพื่อขจัดและแก้ไขปัญหา หรือบรรเทาผลกระทบ ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในเบื้องต้น ก่อนที่จะบานปลาย อย่างไรก็ตาม ผมเห็นว่าหากสามารถยุติการใช้ความรุนแรงได้ ตั้งแต่ที่บ้าน ก็จะเป็นการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้กับสังคมของเราโดยรวม ยิ่งกว่านั้น หากสังคมไทยสามารถรักษาสีทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานตามที่กล่าวมานั้น ควบคู่กับวางรากฐานการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล

แล้ว ก็จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” ของรัฐบาลนี้ด้วย

พี่น้องประชาชนที่เคารพ สัปดาห์หน้าวันที่ 27-28 พฤศจิกายน จะมีการลงพื้นที่ของจังหวัดต่างในภาคใต้ ของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินการต่าง ๆ ตามงบประมาณของรัฐบาล จะได้ ขับเคลื่อนสิ่งที่ยังมีปัญหาติดขัดอยู่ และสอบถามความต้องการเพิ่มเติม รวมทั้งจะมีการประชุมคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ อีกด้วย สำหรับผลการปฏิบัติจะนำมาเล่าให้พี่น้องประชาชนได้รับฟังในวันศุกร์หน้า

ขอบคุณครับ ขอให้ “ทุกคน” มีความสุขในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ สวัสดิ์ครับ